

студенти, а викладач виступає як ведучий. Такі заняття повинні передбачати попередню підготовку та самостійне детальне опрацювання кожної конкретної теми студентами, які виступають у ролі доповідача, за навчальними посібниками, консультаціями з викладачем і використанням додаткової професійної літератури.

- розробка практичних завдань, які передбачають знаходження студентами нестандартних рішень;

- орієнтація на самостійну роботу лекційних курсів;

- рейтингові методики контролю самостійної роботи студентів;

- колегіальні стосунки викладачів і студентів;

- створення комплексу навчальних і навчально-методичних посібників для виконання самостійної роботи студентів;

- індивідуальні консультації викладача і перерахунок навчального навантаження з урахуванням самостійної роботи студентів;

За якістю самостійно виконаної студентом роботи можна судити про рівень сформованості та розвитку відповідної компетенції.

УДК - 811.161.2'37:656:001.4

МОВНІ ЗАСОБИ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА

Нікуліна Н.В., к. філол. н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Науково-практична конференція – одна з форм залучення студентів до науково-дослідницької роботи, підґрунтя у набутті дослідницьких

навиків, що забезпечує високу якість перш за все фахової підготовки. Вказаний тип конференції спрямований на підтримку і розвиток наукової діяльності студентів і молодих учених вищих навчальних закладів, виявлення інтелектуальних і творчих здібностей студентів, формування у них зацікавленості до науково-дослідницької роботи, навичок публічного виступу, вміння захищати свій науковий доробок і вирішувати практичні завдання фахового характеру.

На заняттях із дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» студенти навчаються не тільки правилам і вмінням поводити себе на наукових заходах, але і навичкам наукового стилю мовлення. На жаль, через ущільнення програмного забезпечення на самостійне опрацювання в зошиті-конспекті [1] винесено тему «Мовні засоби для реалізації науково-дослідницької діяльності студента». Завдяки підбраному матеріалу студенти мають змогу виробити навички для участі у наукових заходах конференційного типу, навчитися грамотно й відповідно до вимог наукового стилю формулювати власні думки, що сприяє розвитку навичок комунікативного досвіду в професійному спілкуванні.

Тому розглянемо основні лексичні засоби трафаретного типу для реалізації науково-дослідницької діяльності студента, що можуть слугувати шаблонним матеріалом для поєднання частин речень в одну текстово-тематичну єдність певної наукової тематики [2]:

Смислові відношення	Лексичні засоби і конструкції
Вираження наявності інформації в авторському тексті	<i>Автор розкриває зміст, називає, зазначає, аналізує, порівнює, характеризує, формулює..., доводить, стверджує, зіставляє, розбирає, протиставляє, змальовує, підкреслює, посилається на...,</i>

	<i>зупиняється на..., відзначає важливість, суперечить (чому?), виходить з..., торкається, критично ставиться (до чого?)</i>
Опис авторського тексту	<i>1) у статті подана (наведена) точка зору на ..., містяться дискусійні положення, суперечливі твердження, ціннісні відомості, експериментальні положення, загальновідомі речі, важливі неопубліковані дані, переконливі докази, спроби довести (що?), виокремлено шляхи вирішення, зазначається важливість (чого?), доведено (що?); 2) брати до уваги (що?), враховувати, зважати на (що?), звертати увагу (на що?), наводити на думку мати на увазі (що?); 3) важливо зазначити (відзначити), що; сутність цього зводиться ось до чого (йдеться про таке), сутність полягає ось у чому, з теоретичної точки зору це..., з практичної точки зору це...,</i>
Вираження впевненості	<i>Переконливий, думає, що , упевнений, вважає (що?),,, стояти на точці зору, стверджувати, дотримуватися точки зору,; автор переконливо доводить, що; доведено, що; це доводить, що, зрозуміло, що; немає сумніву, що; очевидно, що</i>
Вираження згоди	<i>Схвалює, погоджується, рекомендує, захоплюється, поділяє точку зору, стверджує, дотримується подібної думки, визнає позитиви</i>

Вираження критики (незгоди)	1) зазначати недоліки, критикувати, заперечувати, спростовувати, ігнорувати, випускати з уваги; 2) виокремлює нездійсненне завдання, автор не розкриває змісту (чого?), суперечить, необтрунтовано стверджує, неясно, що; критично ставиться, не підтверджує фактами; дискусійно, що; сумнівно, що;
Вираження припущень	Припустимо, умовимося, що..., висловити своє припущення, висунути гіпотезу (про що?), припустити, що

Користуючись указаними мовними конструкціями, студент з легкістю поєднує частини наукового тексту й уникає складнощів у підбиранні мовленнєвої формули для репрезентації власних здобутків. Отже, крім фахових знань, правильно оформлені й грамотно укладені документи, що використовуються у науково-дослідницькій і навчальній роботі студента ВНЗ, а йдеться перш за все про наукові статті та тезові матеріали, якісно підвищують як рівень доведення наукової інформації до адресатів, так і культуру сучасного писемного наукового мовлення.

Література

1. Нікуліна Н. В. Зошит-конспект з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» / Н. В. Нікуліна, Н. П. Книщенко. — Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. — 192 с.
2. Засоби організації зв'язного тексту / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/4617619/page:66/>